

[Thestrup.]

formål, erhverv" være andet end landbrug, skovbrug og fiskeri? Kan det f. eks. ikke også være gartneri? Kan det ovre i Hammerum herred, hvor jeg kommer fra, være tekstilfabrikation, der jo i århundreder har været knyttet til denne egn? Kan det i brunkulsdistrikter være berettiget at opføre garager, kontorlokaler og opholdshuse for mandskabet, hvilke bygninger alle hører med til dette erhverv og må være naturlige for det?

Jeg kan ikke tænke mig, at man vil gå så vidt som til at betegne de virksomheder, der her er nævnt, som erhverv, der ikke er naturlige de pågældende steder. Jeg synes ikke, bemærkningerne til lovforslaget giver nogen klarhed. Først siges det, at man søger at reservere de nuværende landbrugsarealer til landbrug, men lidt længere nede siger man, at man tilsigter „en sund og naturlig udvikling under de for det pågældende område til enhver tid gældende forudsætninger“. Jeg håber, at den højtærede statsminister kan være enig med mig, når jeg siger, at det, vi må tilstræbe med bestemmelsen, er at få kontrol med udviklingen, men ikke at standse den. Hvis hensigten er den af mig her nævnte, kan jeg tilsige mit partis medvirken til i lovsform at finde det bedst mulige udtryk herfor.

For det andet vil jeg gerne sige, at den bestemmelse, vi her behandler, altså lovens § 22, i ikke ringe grad ligner bestemmelsen i lov nr. 210 af 23. april 1949 — den såkaldte byggezonelov. Der er deri tillagt ejere af ejendomme i de såkaldte mellemzoner og yderzoner, der som følge af rådhedsindskrænkningen lider et tab, ret til erstatning. Det må være naturligt, at en lignende adgang til erstatning gives i den lovgivning, vi her behandler.

Men dernæst, for det tredje: den erstatningspligt, der vil blive tale om, hvis man følger min henstilling, er jo af ret begrænset art. Det må vel også erkendes, at rådhedsindskrænkningen er så vidtgående, at dens følger for den enkelte ejer hverken opvejes af en sådan retsregel eller af den beskyttelse, ejeren selv får ved, at hans ejendoms omgivelser ikke ændres. Der lægges nemlig, selv om man fortolker § 22 indskrænkende, en så omfattende rådhedsindskrænkning på jorden, at den — som

jeg sagde — ikke kan opvejes ved den interesse, ejeren har i, at forholdene omkring hans ejendom forbliver uændrede, eller ved den erstatningsmulighed, gennemførelsen af en regel, svarende til den i byggezoneloven, vil give.

Den kan heller ikke efter min opfattelse i sin helhed falde ind under det område, vi altid har indrømmet de erstatningsfrie reguleringer af ejendomsret. Bestemmelsen går nemlig videre end til at tilgodese befolkningens rekreative tarv, selv om naturligvis også dette formål er indeholdt i bestemmelsen.

Denne rådhedsindskrænkning rejser derfor det spørgsmål, om det ikke vil være nødvendigt at ændre den jordbeskatning, vi i øjeblikket har. Det er da også således, at man i de kredse, hvor der har været tanker fremme om en regel som den her nævnte, har haft forståelse for, at den ikke kunne gennemføres og ikke burde gennemføres uden en ændring af jordbeskatningen.

Jeg vil derfor spørge den højtærede statsminister, om han ikke har tænkt på, at der burde gives de ejere, der får en så væsentlig indskrænkning i deres ejendomsret, en kompensation herfor. Ville det ikke være rimeligt at indrømme frihed for ejendomsskat til stat og til amt?

Men dernæst — det bånd, vi med en sådan bestemmelse lægger på landbrugsjorden, vil bevirke, at den meste jord her i landet undergives kontrol med, om den bliver i den brugsform, som den i dag er i. Der vil, hvis ændringerne bliver gennemført, i meget vidt omfang kræves tilladelse til, at jord overgår fra én brugsform til en anden. Den kan ikke overgå fra landbrugsjord til bebyggelsesareal uden tilladelse; den kan heller ikke overgå fra lav bebyggelse til høj bebyggelse eller industribebyggelse uden tilladelse. Men under disse forhold rejser det spørgsmål sig, om det ikke vil være naturligt, at vi forlader grundstignings-skyldbeskatningen og kapitalvindingsskatten, der rammer den ganske almindelige ejer af parcelhus eller landejendom, skønt han roligt bliver siddende ved sin ejendom og end ikke tænker på at sælge den eller, hvis han tænker på at sælge den eller sælger den, måske kun sælger den til samme brugsform som hidtil.

Jeg kan på mit partis vegne tilsige en